

विद्यालयः

Question 1:

उच्चारणं कुरुत ।

अहम्	आवाम्	वयम्
माम्	आवाम्	अस्मान्
मम्	आवयोः	अस्माकम्
त्वम्	युवाम्	यूयम्
त्वाम्	युवाम्	युष्मान्
तव	युवयोः	युष्माकम्

Answer 1:

स्वयं प्रयास करे।

Question 2:

निर्देशानुसारं परिवर्तनं कुरुत –

यथा – अहं पठामि।	–	(बहुवचने)	–	वयं पठामः।
(क) अहं नृत्यामि।	–	(बहुवचने)	–
(ख) त्वं पठसि।	–	(बहुवचने)	–
(ग) युवां क्रीडथः।	–	(एकवचने)	–
(घ) आवां गच्छावः।	–	(बहुवचने)	–
(ङ) अस्माकं पुस्तकानि।	–	(एकवचने)	–
(च) तव गृहम्।	–	(द्विवचने)	–

Answer 2:

- क. वयं नृत्यामः।
- ख. यूयं पठथ।
- ग. त्वं क्रीडसि।
- घ. वयं गच्छामः।
- ङ. मम पुस्तकम्।
- च. युवयोः गृहे।

Question 3:

कोष्ठकात् उचितं शब्दं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

(क) पठामि। (वयम्/अहम्)

(ख) गच्छथः। (युवाम्/यूयम्)

(ग) एतत्..... पुस्तकम्। (माम्/मम)

(घ) क्रीडनकानि। (युष्मान्/युष्माकम्)

(ङ) छात्रे स्वः। (वयम्/आवाम्)

(च) एषा..... लेखनी। (तव/त्वाम्)

Answer 3:

क. **अहं** पठामि।

ख. **युवां** गच्छथः।

ग. एतत् **मम** पुस्तकम्।

घ. **युष्माकं** क्रीडनकानि।

ङ. **आवां** छात्रे स्वः।

च. एषा **तव** लेखनी।

Question 4:

क्रियापदैः वाक्यानि पूरयत-

पठसि	धावामः	गच्छावः	क्रीडथः	लिखामि	पश्यथ
------	--------	---------	---------	--------	-------

यथा- अहं पठामि।

(क) त्वं

(ख) आवां

(ग) यूयं

(घ) अहं

(ङ) युवां

(च) वयं

Answer 4:

क. त्वं पठसि।

ख. आवां गच्छावः।

ग. यूयं पश्यथ।

घ. अहं लिखामि।

ङ. युवां क्रीडथः।

च. वयं धावामः।

Question 5:

उचितपदैः वाक्यनिर्माणं कुरुत-

मम	तव	आवयोः	युवयोः	अस्माकम्	युष्माकम्
----	----	-------	--------	----------	-----------

यथा- एषा **मम** पुस्तिका।

(क) एतत् गृहम्।

(ख) मैत्री दृढा।

(ग) एषः विद्यालयः।

(घ) एषा अध्यापिका।

(ङ) भारतम् देशः।

(च) एतानि पुस्तकानि।

Answer 5:

क. एतत् **मम** गृहम्

ख. **आवयोः** मैत्री दृढा।

ग. एषः **तव** विद्यालयः।

घ. एषा **युवयोः** अध्यापिका।

ङ. भारतम् **अस्माकं** देशः।

च. एतानि **युष्माकं** पुस्तकानि।

Question 6:

एकवचनपदस्य बहुवचनपदं, बहुवचनपदस्य एकवचनपदं च लिखत-

यथा- एषः	-	एते
(क) सः	-
(ख) ताः	-
(ग) एताः	-
(घ) त्वम्	-
(ङ) अस्माकम्	-
(च) तव	-
(छ) एतानि	-

Answer 6:

क. ते

ख. सा

ग. एषा

घ. यूयम्

ङ. मम

च. युष्माकम्

छ. एतत्

Question 7:

(क) वार्तालापे रिक्तस्थानानि पूरयत-

- यथा- प्रियंवदा - शकुन्तले! **त्वं** किं करोषि?
- शकुन्तला** - प्रियंवदे! नृत्यामि, किं करोषि?
- प्रियंवदा - शकुन्तले! गायामि। किं न गायसि?
- शकुन्तला** - प्रियंवदे! न गायामि। तु नृत्यामि।
- प्रियंवदा - शकुन्तले! किं माता नृत्यति।
- शकुन्तला** - आम् माता अपि नृत्यति।
- प्रियंवदा - साधु, चलावः।

(ख) उपयुक्तेन अर्थेन सह योजयत-

शब्दः	अर्थ
सा	तुम दोनों का
तानि	तुम सब
अस्माकम्	मेरा
यूयम्	वह (स्त्रीलिङ्ग)

आवाम्	तुम्हारा
मम	वे (नपुंसकलिङ्ग)
युवयोः	हम दोनों
तव	हमारा

Answer 7:

क.

प्रियंवदा – शकुन्तले! त्वं किं करोषि?
शकुन्तला – प्रियंवदे! अहं नृत्यामि, त्वं किं करोषि?

प्रियंवदा – शकुन्तले! अहं गायामि। किं त्वं न गायसि?
शकुन्तला – प्रियंवदे! अहं न गायामि। अहं तु नृत्यामि।

प्रियंवदा – शकुन्तले! किं तव माता नृत्यति।
शकुन्तला – आम्, मम माता अपि नृत्यति।